

живи — за да разказватъ за ужаситъ на той бой, въ който и пъвецътъ на свободата е намерилъ края на своя буренъ животъ. За последния часъ отъ живота на Петиофи има много и твърдъ противоречиви мълви. Отъ тъзи мълви излиза наявъ: че не се знае какъ е загинжъл той и че е по-гребенъ на бойното поле, въ общия гробъ —

Съ останките святи на други хeroи,
Загинжли въ бой за свобода!

До скоро само единъ не е вървалъ че Петиофи е загинжъл, и този единъ е — цълиятъ венгерски народъ! Легенди подиръ легенди рассказва той за своя незабравимъ пъвецъ-херой: ту че се скита бозна къде немилъ-недрагъ по чужди краища, ту че въздиша въ подземелията на сибирските рудници.

* * *

Съ своята наивна вѣра, че хероя-пъвецъ на свободата не е умрълъ, венгерскиятъ народъ потвърдява великата истина, тъй вдъхновено исказана отъ поета: „Тозъ който падне въ бой за свобода — той не умира!“... не умира въ онѣзи души и сърдца, които той е възвисилъ съ своя подвигъ. Омалята на поезия трепти надъ неговия кратъкъ и буренъ животъ, и тоя животъ-поезия се испрѣчва предъ по-гледите на венгерския народъ като собственъ неговъ символъ. Отъ висотата на която го е взелъ богъ, той извиква къмъ своя народъ: „Ако свѣтътъ би могълъ да се нарече шапка божия, то на тая шапка китката е — венгерскиятъ народъ!“ Въ своето патриотическо увлечение Петиофи би сторилъ по добре да кажеме: „венгерскиятъ народъ е шапка божия!“ — и да остави място другому да допълни тоя въсъклиъкъ съ истината, че на тая шапка китката е — Петиофи.

